

ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ СТРАТЕГІЇ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

The main key performance indicators of enterprise strategy evaluation in the enterprise strategic planning system are proposed.

Розвиток підприємства безпосередньо пов'язано зі стратегічними змінами, які здійснюються за допомогою системи стратегічного планування. Ефективна система це така система стратегічного планування на підприємстві, яка сприяє досягненню цілей підприємства і забезпечення конкурентних переваг підприємства, за допомогою реалізації можливостей і нейтралізації загроз зовнішнього середовища, а також використання сильних і усунення слабких сторін внутрішнього середовища. Для того, щоб оцінити ефективність системи стратегічного планування на підприємстві, необхідно вибрати такі показники оцінки ефективності його діяльності, які б в повній мірі відображали зміни, пов'язані з діями щодо реалізації стратегії. Дані показники можуть бути як фінансовими, так і нефінансовими.

Професорами Гарвардської школи економіки Девідом Нортон і Робертом Капланом була розроблена система збалансованих показників (Balanced Scorecard, BSC) [1]. Дана система дозволить підприємству досягти мети лише в тому випадку, якщо для підприємства будуть встановлені показники. В системі BSC варто менеджменту розробити показники за наступними напрямками оцінки діяльності підприємства:

- фінансові показники;
- показники, орієнтовані на інтерес покупців;
- показники оптимізації бізнес-процесів;
- перспективи зростання за рахунок навчання персоналу.

Серед фінансових показників можна запропонувати наступні:

- доходи до виплати відсотків, податків і амортизації (EBITDA),
- прибуток від звичайних видів діяльності (прибуток до виплати відсотків і сплати податків, або операційні доходи, EBIT),
- чистий операційний прибуток після оподаткування (NOPAT),
- чистий грошовий потік (чистий рух грошових коштів, NCF),
- вільний грошовий потік (рух грошових коштів, FCF),
- рентабельність інвестованого капіталу (ROIC),
- очікувана рентабельність інвестованого капіталу (EROIC),
- середньозважена вартість капіталу (WACC),
- ринкова додана вартість (MVA),
- економічна додана вартість (EVA),
- вартість операцій (наведене значення вільних грошових потоків, Vor).

Крім фінансових показників, існують також нефінансові, які можна віднести до критеріїв відповідності зовнішньому середовищу підприємства, забезпечення конкурентної переваги їх використання при оцінці ефективності стратегічного планування також є найважливішим кроком при створенні ефективної системи стратегічного планування на підприємстві. Необхідний інтегральний показник стратегічного планування, який включав би в себе показники відповідності зовнішньому і внутрішньому середовищу, показники конкурентних переваг та показники ефективності підприємства на ринку.

Параметри, які важко виміряти кількісним виміром, будуть оцінюватися експертно за бальною шкалою. При наявності як мінімум одного нульового значення показника стратегія є не відповідає всім найбільш важливим критеріям і не підлягає подальшому розгляду.

Використання профілю стратегії розвитку підприємства дозволяє об'єднати фінансові та нефінансові характеристики стратегії в один безрозмірний інтегральний показник стратегічного планування на підприємстві. Використання побудови профілю не тільки дозволяє порівнювати різні стратегії підприємства, а і оцінювати результативність роботи менеджменту, порівнюючи профіль за наступні звітні періоди часу.

Список використаних джерел:

1. Каплан Р.С. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию / Р.С. Каплан, Д.П. Нортон. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003. – 210 с.
2. Бондарь Ю. А. Особенности оценки стратегии развития компании / Ю.А. Бондарь // Известия ДВФУ. Экономика и управления. – 2014. – №1. – С.35-42.